

STATSRÅDET BESLUT OM TEMAOMRÅDEN OCH PRIORITERINGAR FÖR DEN STRATEGISKA FORSKNINGEN 2015

Statsrådet har den 18 december 2014 med stöd av 5 b § i lagen om Finlands Akademi beslutat följande i fråga om temaområden och prioriteringar för den strategiska forskningen 2015:

Strategisk forskning är problemfokuserad forskning som syftar till att finna lösningar på centrala utmaningar och problem i samhället. Forskningen betjänar samhällspolitiken och de samhälleliga funktionerna och tjänsterna.

Statsrådet beslutar årligen om temaområdena och prioriteringarna för den strategiska forskningen, och styr med sitt beslut en högkvalitativ och långsiktig forskning genom att identifiera de största och viktigaste utmaningarna i samhället. Temana är sektorsövergripande, tvärvetenskapliga och långsiktiga. Med utgångspunkt i statsrådets beslut beslutar rådet för strategisk forskning om den strategiska forskningens programstruktur, väljer forskningsprojekten utifrån kriterier som samhällsrelig betydelse, effekter och forskningens kvalitet, samt ansvarar för uppföljningen av forskningsprojekten och bedömningen av effekterna.

Rådet för strategisk forskning lade den 2 december 2014 fram ett initiativ till temaområden och prioriteringar för den strategiska forskningen 2015. I samband med beredningen av statsrådets beslut hördes forskningsexperter och andra intressentgrupper vid statsrådets kanslis och Finlands Akademis gemensamma diskussionsmöte den 27 november 2014. Forsknings- och innovationsrådet behandlade beslutsförslaget den 9 december 2014.

Den strategiska forskningen finansieras under moment 29.40.54 (Strategisk forskningsfinansiering). Bevilningsfullmakten år 2015 är sammanlagt 55,6 miljoner euro. Fullmakten och anslaget får, i enlighet med de temaområden och prioriteringar som statsrådet beslutar om, via konkurrensutsättning fördelas till strategisk forskning. Med strategisk forskning avses långsiktig, problemfokuserad och vetenskapligt högkvalitativ forskning som stöder samhällspolitiken och utvecklandet av samhällets funktioner och som syftar till att finna lösningar på stora utmaningar och problem i samhället.

Temaområden och prioriteringar för den strategiska forskningen 2015

1. Utnyttjande av tekniska omvälvningar samt institutioner i förändring

Inom ramen för temat finansieras forskning som inriktas på att identifiera och nyttiggöra tekniska omvälvningar och på att klargöra hur den mänskliga verksamheten, institutionerna samt verksamhetssätten kommer att behöva förändras i detta syfte. Avsikten är att finna lösningar för att hantera identifierade hinder för export och kompetensbaserad tillväxt.

Prioriteringarna är hantering av förändring och riskhantering, förnyelse- och anpassningsförmåga samt hållbar tillväxt. Inom hantering av förändringar och riskhantering och förnyelse- och anpassningsförmåga fokuserar man på konsekvenserna av de teknologiska omvälvningarna för industrin, tjänsterna, arbetsmarknaderna och arbetslivet, konsumtionsvanorna, hälsobeteendet, kunskapsbehoven och utbildningen. Vad gäller hållbar tillväxt ligger fokus på sådana lösningar och sådan kompetens som kan nyttiggöras inom innovationsverksamhet.

2. Ett klimatneutralt och resurssnålt samhälle

Inom ramen för temat finansieras forskning som inriktas på att förbättra effektiviteten i resursanvändningen och på en cirkulär ekonomi där förnybara och icke förnybara naturresurser cirkulerar effektivt och material- och energiströmmar används optimalt, samt på att få till stånd förändringar i konsumtionsvanor, levnadssätt och annan mänsklig verksamhet med sikte på ett klimatneutralt och resurssnålt samhälle. Avsikten är att finna lösningar med vars hjälp identifierade hinder för export och kompetensbaserad tillväxt kan hanteras.

Prioriteringarna är hantering av förändring och riskhantering, förnyelse- och anpassningsförmåga samt hållbar tillväxt. Inom hantering av förändring och riskhantering samt förnyelse- och anpassningsförmåga fokuserar man på en kontrollerad övergång till ett klimatneutralt och resurssnålt samhälle samt på att undanröja sådana hinder som leder till att man håller fast vid de nuvarande produktionssätten och teknikerna och som hämmar tillämpningen av nya lösningar. Dessutom granskas inom de ovannämnda prioriteringarna klimatförändring samt självförsörjningsgraden i fråga om resurser och energi, i synnerhet med tanke på säkerheten och försörjningsberedskapen. Vad gäller hållbar tillväxt ligger fokus på sådana lösningar och sådan kompetens som stöder ett klimatneutralt och resurssnålt samhälle.

3. Jämlikhet och åtgärder som främjar jämlikhet

Inom ramen för temat finansieras forskning som tar fram lösningar för att förstå mekanismerna bakom ojämlikhet i syfte att skapa lösningar och stödja beslutsfattandet. Forskningen ökar kunskaperna om hur basservicen påverkar jämlikheten i fråga om olika grupper (bl.a. åldersgrupper, kulturella och religiösa skiljelinjer, regionala skillnader och skillnader i arbetslivet). Avsikten är att finna lösningar som stöder en reform av basservicen och förmånssystemet som är hållbar och främjar jämlikhet.

Prioriteringarna är hantering av förändring och riskhantering, förnyelse- och anpassningsförmåga samt hållbar tillväxt. Inom hantering av förändring och risk fokuserar man på de mest utsatta grupperna och på nya former av ojämlikhet. Inom förnyelse- och anpassningsförmåga ligger fokus på lösningar och kompetens som motarbetar ojämlikhet och gör att mänskliga resurser tillvaratas bättre, som ökar människornas delaktighet, stärker medborgarförtroendet och demokratin samt ökar säkerheten och minskar statusrelaterade spänningar. Vad gäller hållbar tillväxt ligger fokus på sådana lösningar och sådan kompetens med vars hjälp man utöver ekonomisk och ekologisk hållbarhet kan stödja social hållbarhet i fråga om olika befolkningsgrupper.

Finansminister, statsministers ställföreträdare

Antti Rinne

Understatssekreterare

Timo Lankinen